

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาโดยเฉพาะในส่วนของจัดการเรียนการสอน ประเทศไทยมุ่งเน้นในการนำไอซีทีมาใช้ในการเรียนการสอน วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่สนองต่อคุณภาพชีวิตโดยตรง เทคโนโลยีการเรียนรู้จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของเด็กในศตวรรษที่ 21 โดยมี เป้าหมายหลักเพื่อช่วยเปลี่ยนสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การประกันโอกาสของผู้เรียนในการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเชื่อมโยงสังคมไทยเข้ากับสังคมเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ตามแผนแม่บทของการศึกษาแห่งชาติ และการกำหนดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา โดยการใช้ไอซีทีในสถาบันการศึกษาทั้งหมดและมีให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ตามประสิทธิภาพที่พอเพียงอย่างทั่วถึง โดยมีวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายสำคัญ สรุปได้ดังนี้

ผู้เรียนสามารถใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยมีจุดมุ่งหมายคือ

1. การรู้เทคโนโลยีและการรู้สารสนเทศ ในระดับพื้นฐานเพื่อสามารถเข้าถึงและสามารถใช้ไอซีทีเพื่อการค้นคว้า รวบรวม และประมวลผลจากแหล่งต่าง ๆ และเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่

2. บูรณาการความรู้ด้านเทคโนโลยีและทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณค่า ทักษะ และจริยธรรมในเชิงบวกในการใช้ไอซีทีซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและกระบวนการคิดอย่างวิเคราะห์

4. ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเข้าถึง ใช้ และเรียนรู้ทักษะไอซีทีในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยหลักสูตรพื้นฐาน

5. ต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสในการใช้และพัฒนาความรู้ไอซีทีในทุกสาขาวิชา และเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนมีการใช้ไอซีทีให้มากขึ้น

6. กระบวนการเรียนการสอนต้องไม่จัดเฉพาะในชั้นเรียนเท่านั้น ผู้เรียนควรมีโอกาสสัมผัสโลกภายนอกผ่านเครือข่ายไอซีที การรู้ไอซีที และมีการพัฒนาการของทัศนคติที่ดีต่อไอซีทีตามความต้องการของแต่ละคน

7. นักเรียนทุกคนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 สามารถใช้โปรแกรมประมวลคำและตารางการคำนวณได้ นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สามารถเขียนโปรแกรมได้

8. นักเรียนทุกคนในโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-100 คนขึ้นไป ใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้

การจัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนประทีปศาสน์ ได้กำหนดให้มีการเรียนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนใช้

คอมพิวเตอร์ในการทำงานอย่างคล่องแคล่ว จึงได้จัดการสอนในรายวิชา เรื่องการใช้โปรแกรมประมวลผลคำขึ้น ซึ่งเป็นวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ที่นักเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจการใช้โปรแกรมประมวลผลคำจัดทำเอกสาร สามารถผลิตงานเอกสารหรืองานประเภทอื่นได้อย่างถูกต้อง แต่โดยสภาพความเป็นจริงแล้วนักเรียนยังขาดทักษะ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อปรับแต่งและจัดพิมพ์เอกสาร

ในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบสาธิตเป็นหลัก ทั้งนี้การสอนแบบสาธิตจะมีลักษณะใกล้เคียงกับการแสดงโดยต้องทำให้ดูพร้อมกับการอธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน หากผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป อาจทำให้สังเกตไม่ทั่วถึง หากการสาธิตไม่ชัดเจนก็ทำให้ไม่เข้าใจ และนักเรียนบางคนเมื่อไม่เข้าใจจะไม่กล้าซักถาม ทำให้งานที่พิมพ์ไม่ถูกต้องไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดปัญหาในการพิมพ์งานประเภทอื่นได้ และยังส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอีกด้วย จากการสังเกตนักเรียนเมื่อไม่เข้าใจจะซักถามเพื่อนแทน การเรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้นต้องใช้ความตั้งใจและสมาธิค่อนข้างมาก นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติจริง จึงจะสามารถเข้าใจและสามารถทำได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว ในระหว่างจัดการเรียนรู้พบว่านักเรียนจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลค่อนข้างมาก โดยนักเรียนบางคนสามารถเรียนและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ในเวลาอันรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกัน มีนักเรียนบางส่วนที่ใช้เวลามากในการทำงานขึ้นเดียวกัน สาเหตุมาจากมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ค่อนข้างน้อย ทำให้นักเรียนที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์สูงเกิดความรู้สึกลำบากหน่ายในการรอเพื่อน และหาทางออกโดยการแอบเล่นเกมในคอมพิวเตอร์ แอปฟังเพลง และเรียกร้องให้ผู้สอนเปิดสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ระหว่างที่รอตรวจงาน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ค่อนข้างน้อย ให้นักเรียนที่มีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์สูงได้พัฒนาพฤติกรรมในการให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้นด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ให้นักเรียนที่มีทักษะคอมพิวเตอร์สูงเป็นครูสอนให้กับนักเรียนที่มีทักษะในการทำงานค่อนข้างน้อย โดยใช้วิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน น่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสำหรับนักเรียนและเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน และยังเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำไปปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการใช้โปรแกรมประมวลผลคำของนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประทีปศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการเรียนรู้โดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ประสิทธิภาพของผลการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องการใช้โปรแกรมประมวลผลคำของนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80

3.2 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

4. ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประทีปศาสน์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 420 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1. ผลการจัดการเรียนรู้

2. ความพึงพอใจของนักเรียนโดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

4.3 ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เรื่องการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.4 ระยะเวลา

ระยะเวลาการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของคำต่างๆไว้ดังนี้

5.1 ผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนของนักเรียน เรื่องโปรแกรมประมวลผลคำที่ได้จากการทำแบบทดสอบ

5.2 การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การเรียนการสอนเรื่องโปรแกรมประมวลผลคำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการแบ่งกลุ่มนักเรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ ค่อนข้างสูงและน้อย ช่วยกันทำงานตามที่ผู้วิจัยกำหนด ซึ่งจะให้คนที่มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ค่อนข้างสูง ช่วยแนะนำและสอนวิธีการทำงานที่ถูกต้องให้กับคนที่มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ค่อนข้างน้อย

5.3 โปรแกรมประมวลผลคำ หรือที่นิยมเรียกกันว่า โปรแกรมเวิร์ดโปรเซสเซอร์ เป็นโปรแกรมที่ช่วยในการสร้างเอกสารประเภทต่างๆ ได้อย่างสะดวก ซึ่งผู้ใช้สามารถเพิ่มเติม หรือแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

5.4 ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในรายวิชาโปรแกรมประมวลผลคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

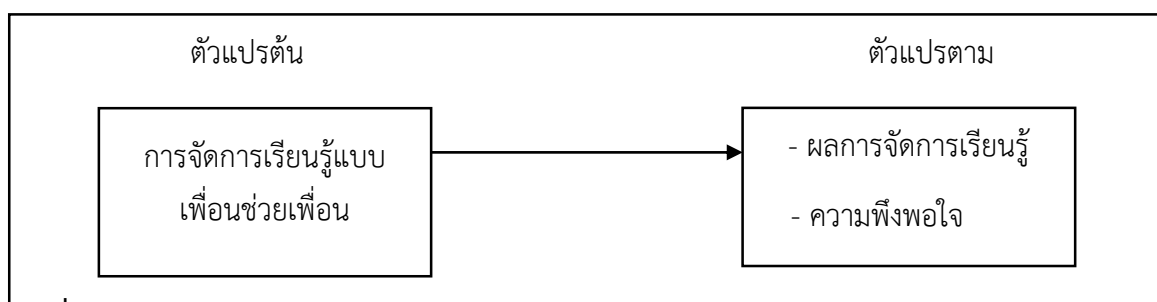
5.5 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง ม.3/1 ภาคการศึกษา
ที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนประทีปศาสน์ จำนวน 40 คน

6. ประโยชน์ในการวิจัย

6.1 ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการเรียนรู้โดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

6.2 ทำให้ทราบผลการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประทีปศาสน์ ที่ได้เรียนรู้โดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

7. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย